

Индь Китд хойр иньглдж б ä ä х з ö в т ä

Одахн Индь Китд хойрин газрин меджә деер болсн йовдлд газадн орн-нутгудар, нег үлү деед үзгин орн-нутгудар нк күүндә гаргъв. Деед үзгин зәрм улс Индь Китд хойрин хоорнд болсн йовдлинг дөгджәгьад, тер хойр орн-нутгуд хоорндк ни иньглдж бәәлгьнд шаанц цокдж зааглар седж гүджджәхиг эн цәәлгьджд медүлджәнә. Терүнд юн болджахиг токтурта кевәр йилгьджд меддж авхин орчд, деед үзгин барин зәрм органс Китдин Олн әмтнә Республикин өмнәс ховлгч шууга түгәджд тархагьад, ни зерг-тегш бәәх ухаң-тоолврт му нер зүүлгьхәр чирмәлднә. Болв бутьхагта уснас загьс бәрхдән дурта улст эн саамд чигн юмн болджд -өгсн уга.

КНР Индь хойрин правительствс хоорндан бичгүдәрн болн нотсарн сольцв, газрин меджә деер болсн эндг йовдлинг ни төвкнүн кевәр чиклхәр седжәхән кен-негдән медүлв...

Индин газадн керг-төрин министрств, КНР-н правительствд ноябрин 4-д илгәсн нотд инджд темдгджд келгддженә: «Индин болн Китдин сә хәәхин төлә, бас тер мет, Азийд болн цуг нарт делкәд төвкнүн бәәхин эрд, эн хойр алдр орн-нутг иньглджд бәәхинь керглгдженә». КНР-н Государственн премьер Чжоу Эн-лай Индин премьер-министр Дж. Неруд ноябрин 7-д илгәсн бичгт инджд келгддженә. «Меджә деерин бәәдлинг хурцдулдж, хойр орн-нутгин хоорндк бәәдлинг күчрдүлх санан Китдин правительствд кезәд чигн уга билә: хойр орн-нутгин олн әмтс мадник хурдар аргьинь хәәтхә гидженә. Бидн теднә седклиг күцәджд, Китд Индь хойрин хоорндк алдр иньгллгьинг күүчхәр цуг аргьар

чирмәлдждәх улсин хар санан күцәгдх ханмдждә йовдл бидн кех зөв угавдн гиджд тоолджанав».

Өөрхи хам-хоша бәәх Китд Индь хойрин хоорндк бәәдл муурхла, зуга империалистическ улст туста болк бәәснь мел лавта. Тедн олн әмтнд иньглджд бәәхин сә хәәхш, хәрнь тедник хоорнднь зааглар седнә, тер цагт эврәннь колонизаторск политикән күцәхднь теднд амр болхмн. Болв индь-китдин иньгллгьнә хортдин татджах ааль юмн болджд ошгонь лавта.

Меджә деер болджах зүткәг ни төвкнүн кевәр хагьлхла КНР-н болн Индин правительствс туста болсн деерән, азиатск наадк орн-нутгудт чигн бас нарт делкән цуг келн әмтств туста болхмн.

СССР-н Деед Советин сессий деер босджд келхдән, СССР-н правительствин толгьач Н. С. Хурцев инджд темдгллә: «кемрджен Индь — Китдин хойрин меджә деер болсн йовдл эс давттдсн болхла, кемрджен меджен туст бәәх зүткәтә төрмүд хойр орн-нутг ирлцнгыгү болдгар, ни төвкнүн күүндвр кегджд хагьлдгсн болхла, бидн байрлх биләвдн».

Эн үгмүдиг цәәлгьджд бичхләрн Индин «Джугантар» газет инджд бичдженә: «Китд-Индь хойрин меджә деер болсн йовдлин тускар советск премьер-министр келсн тоолвриг инднец күн болгьн байртагьар таасхмн... Төвкнүн бәәлгь татгч улс гисн цүүгәнд болн дәәнд дурго улс мөн. Туурсн күчтә хам-хоша бәәх Китд Индь хойрин әвдршго иньгллгьинг харсджах улс цугьар, меджә деер болсн зүткән ни-төвкнүн күүндә келгьәр хагьлгдтха гиджд санджана.